

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 10PP/50/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123011924
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rudolf Bott
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2023:2123011924.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava samosudcom JUDr. Rudolfom Bottom, v trestnej veci odsúdeného L. B. o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom dňa 14.07.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku a § 66 ods. 1 písm. b), § 66 ods. 2 Trestného zákona sa žiadosť odsúdeného: L. B., nar. XX.XX.XXXX v I. E., trvale bytom E. bašta č. XXXX/XX, I. E., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 13.05.2021 sp. zn. 1T/66/2020 z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 05.06.2023 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený v návrhu uvádza, že má za to, že spĺňa podmienky na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Jeho správanie vo výkone trestu odňatia slobody je za uplynulé roky na požadovanej úrovni a tiež za uplynulé roky pracoval na pozitívnom rozvoji svojej osobnosti. Má osvojené pracovné návyky, po podmiennečnom prepustení sa chce zamestnať. Do výkonu trestu nastúpil ako 25 ročný mladý chalan, kedy si ani poriadne neuvedomoval závažnosť svojho konania, no teraz s odstupom času si všetko uvedomuje, ľutuje to a nechce stráviť zvyšok svojho produktívneho veku vo väzení. Chce sa riadne začleniť do spoločnosti. Má zázemie, podporu rodiny, ktorá mu pomôže s adaptáciou na slobode.

Odsúdený v čase rozhodovania o jeho návrhu na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vykonáva v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody uložený mu rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 13.05.2021 sp. zn. 1T/66/2020 v trvaní 8 rokov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Na verejnom zasadnutí boli oboznámené listinné dôkazy a to hodnotenie odsúdeného vypracované riaditeľom ÚVTOS, skrátený výpis klienta, odpis z registra trestov odsúdeného a rozsudok Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 13.05.2021 sp. zn. 1T/66/2020.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou vyplýva, že odsúdený bol dňa 01.03.2022 premiestnený do ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou na ďalší výkon trestu. Po týždennom pobyte na nástupnom oddiele bol umiestnený na oddiel s diferenciačnou skupinou „B“, kde sa nachádza doposiaľ. Odsúdený bol dodaný do výkonu väzby dňa 06.06.2017 do ÚVV a ÚVTOS Nitra. Správanie a vystupovanie menovaného počas výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody nebolo vždy na požadovanej úrovni. Prístup menovaného k plneniu si povinností bol často bagatelizujúci, vo vzťahu k nadriadeným sa staval do opozície. V dodržiavaní právnych noriem a predpisov platných vo výkone väzby sa vyskytli viaceré porušenia, tie sa najčastejšie týkali nedovoleného nadväzovania kontaktov s inými obvinenými. Do práce zaradený nebol. Disciplinárne odmenený počas výkonu väzby nebol.

Disciplinárne tresty z tohto obdobia nemá vykázané. Na výkon trestu odňatia slobody bol odsúdený dňa 05.11.2019 premiestnený do ÚVTOS Banská Bystrica - Kráľová. V ÚVTOS Banská Bystrica - Kráľová nastúpil výkon trestu odňatia slobody v strednom stupni. Bol umiestnený na oddiel s diferenciačnou skupinou „C“. Správanie a vystupovanie odsúdeného nebolo spočiatku na požadovanej úrovni. Odsúdený sa dopustil fyzického konfliktu s iným odsúdeným a prechovával nedovolený predmet. Vplyvom väzenského personálu sa prístup odsúdeného vo výkone trestu pozitívne zmenil. Na základe postupnej snahy odsúdeného, plnenia si povinností a cieľov stanoveného programu zaobchádzania bol dňa 03.08.2021 umiestnený na oddiel s diferenciačnou skupinou „B“. Správanie a vystupovanie odsúdeného sa stabilizovalo a bolo na požadovanej úrovni. Ústavný poriadok a časový rozvrh dňa sa snažil dodržiavať. Pokyny a príkazy nadriadených rešpektovať. V kolektíve odsúdených konflikty nevyvolával, ani sa do nich nezapájal. Pracovne zaradený nebol. Disciplinárne odmenený bol dvakrát. Disciplinárne tresty vykázané nemal. Vytvoril si podmienky k preradeniu do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Počas umiestnenia v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou správanie a vystupovanie odsúdeného nebolo vždy na požadovanej úrovni, vyskytlo sa viacero nedostatkov (neporiadok vo veciach, prejavy agresívneho správania). Ústavný poriadok a časový rozvrh dňa nie vždy dodržiaval. Príkazy a nariadenia príslušníkov sa snaží plniť a rešpektovať, v kolektíve odsúdených konfliktné situácie nevyvoláva. Z radov odsúdených nezastáva žiadnu funkciu. Počas celého výkonu trestu bol dvakrát disciplinárne odmenený naposledy dňa 12.12.2021 pochvalou za plnenie programu zaobchádzania. Disciplinárne tresty vykázané nemá. Počas výkonu trestu neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania. Voľný čas využíva v rámci svojich možností zmysluplne. Počas výkonu trestu v tunajšom ústave bol pracovne zaraďovaný podľa potrieb ústavu na viacero pracoviskách v ústave ako aj mimo ústav s dohľadom. Naposledy bol pracovne zaradený na pracovisku mimo ústav s dohľadom Alro Slovakia, kde pracuje doposiaľ. Pracovná morálka odsúdeného na aktuálnom pracovisku je hodnotená kladne, o prácu záujme prejavuje. Vyrastal v úplnej rodine. Po absolvovaní základnej školy pokračoval na Strednej odbornej škole, v odbore automechanik. Štúdium ukončil výučným listom. Po škole vystriedal viacero zamestnaní. Naposledy pracoval ako zásobovač. Kontakt udržiava formou korešpondencie, telefonovania, videonávštev a návštev s matkou, otcom, starou matkou, bratom a priateľkou. V písomnom kontakte je aj s kamarátmi. Pred výkonom trestu býval s priateľkou, po prepustení z výkonu trestu pôjde bývať späť k priateľke. Odsúdený nie je zaradený do skupinových foriem práce, je mu venovaný individuálny prístup so zameraním na formovanie primeraného správania, elimináciu agresívnych prejavov a hodnotovej orientácie v súlade so všeobecne záväznými predpismi. Taktiež k sebareflexii a sebakritike. V zmysle vyššie uvedeného možno konštatovať, že odsúdený čiastočne plní ciele stanovené programom zaobchádzania. Resocializačná prognóza je menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. V súčasnosti nie je voči menovanému vedené ďalšie trestné stíhanie. Riaditeľ ÚVTOS v závere hodnotenia konštatuje, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a odporúča ho podmiennečne prepustiť s dohľadom.

Zo skráteného výpisu klienta vyplýva dátum možného podmiennečného prepustenia 03.06.2023.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má v registri trestov 8 záznamov pre rôznorodú trestnú činnosť.

Prokurátor na verejnom zasadnutí uviedol, že navrhuje žiadosť odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietnuť ako nedôvodnú.

Odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol, že žiada o podmiennečné prepustenie.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

- a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,
- b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,
- c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z dikcie citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody za súčasného splnenia 3 podmienok:

- vykonanie zákonom stanovenej doby uloženého trestu,
- odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukazuje polepšenie,
- od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmiennečné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmiennečnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmiennečnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmiennečnom prepustení viedol riadny život. Súd tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmiennečného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu.

Rozhodnutie o podmiennečnom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitém zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Prvá zákonná (formálna) podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody ku dňu 06.06.2023. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného dňa 14.07.2023 je táto podmienka splnená.

Druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie, podľa názoru súdu splnená nie je. Pri rozhodovaní o splnení prvej materiálnej podmienky, ide o to rozlíšiť, kedy správanie odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody sú prejavom len vonkajšej adaptácie odsúdeného na prostredie ústavu na výkon trestu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného odôvodňujúce nádej, že i v budúcnosti povedie riadny život. To znamená, že ak sa odsúdený vo výkone trestu dobre správa, automaticky to neznamená, že sa polepšil a tým splnil prvú materiálnu podmienku. Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol odsúdený automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu. Z hodnotenia odsúdeného nemožno urobiť jednoznačný záver o splnení

prvej materiálnej podmienky. Záver hodnotiacej správy odsúdeného vyznieva pozitívne a je z nej zrejmé, že sa odsúdený adaptoval na režim výkonu trestu odňatia slobody, avšak na druhej strane nijako svojou aktivitou nevybočuje z radu, síce režimovo prispôbených, avšak priemerných väzňov. Počas výkonu trestu odňatia slobody sa dokonca u odsúdeného opakovane vyskytovali viaceré porušenie ústavného poriadku. Ak odsúdený nie je schopný viesť život v súlade so stanovenými pravidlami v chránenom prostredí, je ťažko uveriteľné, že by bol schopný a ochotný viesť riadny život na slobode. Odsúdený nie je poverený žiadnou funkciou z radu väzňov, za celý čas výkonu trestu (od roku 2017) dosiahol doposiaľ iba dve disciplinárne odmeny, stanovené ciele programu zaobchádzania plní odsúdený len čiastočne. Polepšenie odsúdeného nemožno konštatovať len na základe skutočnosti, že je jeho aktuálne správanie na požadovanej úrovni, čo možno označiť iba za prispôbenie sa režimu výkonu trestu a nie prejavom jeho vyššej aktivity plnenia si svojich povinností a polepšenia sa.

Tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, podľa názoru súdu splnená nie je. Zmysel podmiennečného prepustenia nespočíva len v tom, že odsúdený bude po splnení formálnej podmienky stanovenej zákonom (určenej doby vykonania trestu) automaticky prepustený na slobodu, bez zreteľa k účelu trestu. Ide o možnosť a nie povinnosť, ktorá nastupuje v tom prípade, ak účel trestu bol dosiahnutý predtým, než bol vykonaný celý trest. Súd pritom posudzuje všetky okolnosti prípadu, vrátane trestnej minulosti. Podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody má význam len vtedy, ak je odôvodnený predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, vrátane jej početnosti. Súd konštatuje, že zjavné kriminálne sklony odsúdeného počas pobytu na slobode neumožňujú súdu dospieť k záveru, že od neho možno očakávať vedenie riadneho života. Z odpisu registra trestov odsúdeného vyplýva, že odsúdený bol 8-krát súdne trestaný, pre rôznorodú trestnú činnosť. Odsúdený má opakovane sklony k páchaniu trestnej činnosti a ani predchádzajúce odsúdenia a vykonané tresty nepôsobili na odsúdeného dostatočne výchovne a preventívne tak, aby odsúdeného odradili od páchania ďalšej trestnej činnosti. Páchanie trestnej činnosti u odsúdeného teda nie je len jednorazovým vybočením zo spôsobu jeho života, ale ide o osobu, ktorá opakovane pácha trestnú činnosť. Prihliadnuc na uvedené súd konštatuje, že odsúdeného ani predchádzajúce odsúdenia, ani bezprostredná hrozba výkonu trestu odňatia slobody nemotivovali k tomu, aby sa už ďalej nedopúšťal páchania trestnej činnosti a aby viedol riadny život. Z týchto skutočností vyplývajú vážne a dôvodné pochybnosti o tom, či možno od odsúdeného očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Z vyššie uvedených dôvodov súd zamietol návrh odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, pretože nespĺňal dôsledne všetky zákonom stanovené podmienky pre také rozhodnutie.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.